

EUROPEISKA KOMMISSIONENS SVAR

PÅ EUROPEISKA REVISIONSRÄTTENS SÄRSKILDA RAPPORT

Europeiskt instrument för tillfälligt stöd för att minska risken för arbetslöshet i en krissituation (Sure)

Finansieringen från Sure bidrog till att bevara arbetstillfällena under covid-19-krisen, men dess fulla effekt är inte känd

Innehåll

I. KOMMISSIONENS SVAR I KORTHET	2
II. KOMMISSIONENS SVAR PÅ REVISIONSRÄTTENS HUVUDSAKLIGA IAKTTAGELSER.....	3
1. RAPPORTERING OM EFFEKTERNA AV SURE	3
III. KOMMISSIONENS SVAR PÅ REVISIONSRÄTTENS REKOMMENDATIONER.....	5
1. Rekommendation 1: Utvärdera Sure.....	5

I detta dokument presenteras Europeiska kommissionens svar på iakttagelserna i en särskild rapport från Europeiska revisionsrätten i enlighet med artikel 259 i [budgetförordningen](#). Dokumentet ska offentliggöras tillsammans med den särskilda rapporten.

I. KOMMISSIONENS SVAR I KORTHET

Kommissionen välkomnar Europeiska revisionsrättens särskilda rapport. Sure har varit ett viktigt krisinstrument som unionen upprättade snabbt och i rätt tid för att skydda arbetstillfällena och inkomster i en anda av solidaritet mot de starkt negativa socioekonomiska konsekvenserna av covid-19-pandemin. Sure har tillhandahållit ekonomiskt stöd i form av lån som EU har beviljat medlemsstaterna till förmånliga villkor för att finansiera nationella system för korttidsarbete, liknande åtgärder, framför allt för egenföretagare, och vissa hälsorelaterade åtgärder. Kommissionen emitterar sociala obligationer för att finansiera Sure-instrumentet.

Alla medlemsstater – även de som inte drog direkt fördel av instrumentet – gav stöd till det, genom frivilliga garantier, vilket visar den europeiska solidariteten mellan medlemsstaterna via Europeiska unionen. Sure-förordningen antogs i maj 2020, och de första utbetalningarna till medlemsstaterna gjordes i oktober 2020. Sure har tillhandahållit ekonomiskt stöd till 19 medlemsstater, och för mer än hälften av dem har stödet getts även utöver det ursprungliga lånet. Den totala finansieringsramen på 100 miljarder euro kommer att vara nästintill uttömd i slutet av 2022.

Kommissionen anser att Sure har visat sig vara ändamålsenligt när det gäller att skydda arbetskraften och företagen i EU. Enligt den senaste (fjärde) halvårsrapporten¹ kom Sure-stödet omkring 31,5 miljoner människor och 2,5 miljoner företag till del under 2020, vilket motsvarar närmare en tredjedel av den totala sysselsättningen och av det totala antalet företag i de 19 mottagande medlemsstaterna. Sure-stödet har främst gått till små och medelstora företag, framför allt inom de sektorer som har drabbats hårdast av pandemin.

Kommissionen anser även att Sure har visat sig vara effektivt när det gäller att dämpa pandemins effekter på arbetsmarknaden under 2020 och när det gäller att underlätta den snabba ekonomiska återhämtningen under 2021, vilken gick mycket snabbare än under tidigare kriser. Enligt den senaste halvårsrapporten har kommissionen uppskattat att de politiska åtgärderna för att hantera covid-19-krisen, bl.a. genom inrättandet av Sure, förhindrade att omkring 1,5 miljoner blev arbetslösa 2020.

Kommissionen har fram till slutet av 2022 utfärdat fyra halvårsrapporter och har med avseende på var och en av dessa gått utöver sin rättsliga skyldighet enligt Sure-förordningen i fråga om analysens omfattning. Kommissionen har även följt rapporteringskraven i EU:s ramverk för sociala obligationer som emitteras inom ramen för Sure-instrumentet.

Vad gäller begränsningarna i de uppgifter som medlemsstaterna har rapporterat om antalet anställda och företag, betonar kommissionen att rapporteringsansvaret vilar hos de mottagande medlemsstaterna, enligt avsnitt 2.4 i ramverket för sociala obligationer². Kommissionen redogjorde för uppgiftsluckorna i halvårsrapporterna och uppmanade medlemsstaterna att lämna in eventuella saknade uppgifter eller att uppdatera tidigare uppskattningar inför nästa rapporteringsomgång. Eftersom detta i vissa fall ledde till betydande förändringar i de uppskattade siffrorna var det inte möjligt att exakt bedöma det totala antalet personer och företag som omfattades, framför allt inte i de första rapporteringsomgångarna. Kommissionen har inte uppmanat medlemsstaterna att inkomma med faktiska utfallsdata om sådana inte fanns att tillgå inom en rimlig tid, eftersom detta

¹ Offentliggjord den 23 september 2022: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/?uri=CELEX%3A52022DC0483&qid=1669198977094>

² Se även den första halvårsrapporten om Sure (s. 17), som offentliggjordes den 22 september 2021: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/?uri=CELEX%3A52021DC0148&qid=1669199440571>.

kan leda till att insamlingen av uppgifter försenas kraftigt och inte var något krav enligt Sure-förordningen.

Kommissionen inser att det är komplicerat att fullständigt identifiera effekterna av Sure separat från effekterna av de nationella systemen, eftersom Sure bildar en andra försvarslinje. Kommissionen har dock i sina halvårsrapporter om Sure lagt fram vissa bevis för effekterna av Sure, inbegripet per medlemsstat, och instrumentets roll när det gäller att skapa incitament för upprättandet av nationella system för korttidsarbete och liknande åtgärder.

Unionen inrättade Sure-instrumentet för att komplettera medlemsstaternas egen finansiering av de stödberättigande nationella systemen. Sure tillhandahåller stöd i form av lån till medlemsstaterna, som en andra försvarslinje. I Sure-förordningen uppställs inga krav på att det ska bedömas hur de nationella system som får stöd från Sure kompletterar andra nationella system. Det ligger fortfarande inom respektive medlemsstats ansvarsområde att utforma de nationella sociala trygghetssystemen.

II. KOMMISSIONENS SVAR PÅ REVISIONSRÄTTENS HUVUDSAKLIGA IAKTTAGELSER

1. RAPPORTERING OM EFFEKTERNA AV SURE

Kommissionens rapporteringsskyldigheter fastställs i Sure-förordningen. Närmare bestämt anges i artikel 14 att kommissionen ska rapportera till Europaparlamentet, rådet, Ekonomiska och finansiella kommittén och sysselsättningskommittén om användningen av ekonomiskt stöd, inbegripet utestående belopp och den tillämpliga tidsplanen för återbetalning inom ramen för Sure, och om huruvida de osedvanliga händelser som motiverar tillämpningen av den förordningen kvarstår.

Utöver de rättsliga kraven är kommissionen även skyldig enligt avsnitt 2.4 i ramverket för sociala obligationer att rapportera om fördelningen och effekterna av Sure-intäkter, inbegripet om antalet anställda och företag som har dragit fördel av de åtgärder som har fått Sure-stöd³.

Kommissionen har fram till slutet av 2022 utfärdat fyra halvårsrapporter för att fullgöra sina rapporteringsskyldigheter enligt Sure-förordningen och EU:s ramverk för sociala obligationer som emitteras inom ramen för Sure-instrumentet och dessutom för att tillhandahålla ytterligare analys⁴.

³ Enligt avsnitt 2.4 i ramverket för sociala obligationer ska kommissionen sträva efter att erhålla relevanta uppgifter och indikatorer från de stödmottagande medlemsstaterna, sammanställa de uppgifter som finns tillgängliga och rapportera om dem. I samma avsnitt anges även att kommissionens rapportering kommer att vara beroende av kvaliteten och detaljnivån i den information som stödmottagande medlemsstater lämnar och att kommissionen inte har någon fullständig kontroll över detta.

⁴ Detta innefattade information om effekten av politiska åtgärder, inbegripet sådana som får stöd genom Sure, när det gäller att mildra effekten av pandemin på sysselsättningen samt uppskattningar av medlemsstaternas räntebesparingar. Ytterligare teknisk analys tillhandahölls även i två punkter i kvartalsrapporten om euroområdet (*Quarterly Report on the Euro Area*).

Revisionsrätten noterar att de uppgifter som medlemsstaterna har rapporterat om antalet anställda och företag som omfattades är bristfälliga⁵ och att det därför, enligt revisionsrättens mening, inte går att göra någon fullständig bedömning av det antal personer och företag som omfattades⁶.

Kommissionen håller med om att de uppgifter som medlemsstaterna tillhandahöll om antalet anställda och företag som omfattades inte alltid var fullständiga. Kommissionen har dock gjort en notering i halvårsrapporterna i fall där medlemsstaternas uppgifter har varit ofullständiga. Dessutom har kommissionen, vid varje rapporteringsomgång, försökt bedöma det totala antalet slutliga stödmottagare så exakt som möjligt genom att kontrollera uppgifterna och åtgärda uppgiftsluckor, exempelvis utifrån rimliga antaganden och uppgifter som finns tillgängliga från andra källor. Inför varje rapporteringsomgång har kommissionen uppmanat medlemsstaterna att inkomma med de uppgifter som saknas eller uppdatera tidigare uppskattningar, med målet att förbättra rapporteringens kvalitet under följande rapporteringsomgångar.

Kommissionen delar även revisionsrättens uppfattning att de uppgifter som medlemsstaterna lämnat om antalet anställda och företag med avseende på de åtgärder som har fått stöd genom Sure grundades på uppskattningar i vissa fall. Kommissionen anser dock att en uppmaning till medlemsstaterna om att lämna uppgifter om det faktiska utfallet för respektive åtgärd när sådana inte finns skulle ha påverkat utformningen av socialförsäkringsåtgärder och skulle vara olämpligt med tanke på den nödsituation som låg som grund för att inrätta Sure. Teoretiskt sett är det dessutom en utmaning att sammanställa uppgifterna för samtliga åtgärder, framför allt i fall där anställda och företag är berättigade till stöd från flera åtgärder. För att övervinna denna utmaning har kommissionen uppmanat medlemsstaterna att endast rapportera om omfattningen för den eller de största åtgärderna för att säkerställa att de positiva effekterna med Sure inte har överdrivits.

Revisionsrätten hävdar även att så som instrumentet är utformat är det omöjligt att identifiera effekterna av Sure separat från effekterna av de nationella systemen och konstaterar således att kommissionen inte kan bedöma resultaten av Sure i respektive medlemsstat⁷. Kommissionen inser att det är komplicerat att fullständigt identifiera effekterna av Sure separat från effekterna av de nationella systemen, eftersom Sure bildar en andra försvarslinje. Kommissionen har dock i sina halvårsrapporter om Sure lagt fram vissa bevis för effekterna av Sure och instrumentets roll när det gäller att skapa incitament för upprättandet av nationella system för korttidsarbete och liknande åtgärder. I dessa halvårsrapporter har kommissionen analyserat antalet anställda och företag som omfattades *per medlemsstat* och uppskattat antalet arbetstillfällen som har bevarats *per medlemsstat*. Avslutningsvis har medlemsstater ansökt om stöd inom ramen för Sure för att täcka merparten av sina utgifter för stödberättigande nationella system. Endast en begränsad andel har finansierats på annat sätt. Det antal anställda och företag som omfattas av Sure är således i stort sett detsamma som omfattas av de nationella systemen.

När det gäller revisioner och kontroller är kommissionen medveten om att det kan finnas en anseenderisk för EU om de åtgärder som får ekonomiskt stöd från EU-budgeten uppfattas vara utsatta för bedrägerier⁸. Kommissionen anser att den risken motverkas av de åtgärder som följer av medlemsstaternas ansvar när det gäller att upptäcka bedrägerier och oriktigheter, såsom krävs i Sure-förordningen och låneavtalet.

⁵ Se rubriken före punkt 52 i avsnittet "Iakttagelser", punkt 56 i avsnittet "Iakttagelser" och ruta 4.

⁶ Se punkt VIII i sammanfattningen och punkt 70 i avsnittet "Slutsatser och rekommendation".

⁷ Se punkt VIII i sammanfattningen och punkt 70 i avsnittet "Slutsatser och rekommendation".

⁸ Se punkt 47 i avsnittet "Iakttagelser", sista meningen.

III. KOMMISSIONENS SVAR PÅ REVISIONSRÄTTENS REKOMMENDATIONER

1. Rekommendation 1: Utvärdera Sure

(Måldatum för genomförande: Före utgången av tredje kvartalet 2024)

En sådan utvärdering bör omfatta följande:

- i. I vilken utsträckning Sure och de nationella åtgärder som fick stöd av Sure skapade mervärde (när det gäller samtliga målen för Sure, däribland hälsorelaterade åtgärder).

Kommissionen godtar denna delrekommendation.

- ii. Huruvida och hur Sure kompletterade nationella åtgärder.

Kommissionen godtar denna delrekommendation.

- iii. Huruvida ramen för Sure, med tanke på de fall som medlemsstaterna rapporterat, var ändamålsenligt när det gäller att minska risken för oriktigheter och bedrägerier.

Kommissionen godtar denna delrekommendation.